

PREVERJANJE ZNANJA - LITERARNA TEORIJA

1. V pesmi poiščite in določite: metrično shemo prvih dveh verzov zadnje kitice, rimo, snov, temo, motive (po enega v vsaki kitici), zvočne in besedne figure ter besede v zamenjanem in prenesenem pomenu (tropi).

OPOLNOČI

Kaj plakaš, ti dobri človek,
kaj plakaš opolnoči?
še borovi gozdi šumijo,
še dobri ljudje živijo,
še žvižgajo vlaki v temi.

Kaj plakaš, ti dobri človek,
si ranjen z ostrino spoznanj?
Poglej: saj ni prva prevara,
in glej: še dviga se zarja...
Življenje je lepše od sanj.

Bogato, košato, široko,
v valovih viharja šumi.
Ne pšoje srce ti? Daj roko
In splášeno svoje srce,
da spozna, da izve,
da srečen je, kdor živi.

2. Razloži naslednje stalne besedne zveze ali fraze:

- Sosea se gledata kot pes in mačka.
- Odšel je kar po francosko.
- Delo nam gre še kar dobro od rok.
- Zaupali smo ga v dobre roke.
- Najlepše češnje rastejo na koncu vej.

3. Poimenuj figure:

- Četudi se v resnici ni zgodilo,
dogaja se v resnici spet in spet.
- Danes meni, jutri tebi.
- Pesem hitečih in pesem stoječih valov,
pesem srebrnih in pesem zlatih valov.
- O, da mi je priti do svoje podobe.

4. Razrešite naslednje parafraze.

vitez klavrne postave -
oče zdodovine -
goriški slavček -

dežela tisočerih jezer -
šiba božja -
črno zlato -

5. Razrešite naslednje metafore – tretje pri primeri:

- Življenje je cest čez plan, čez gore.
- Križemsvet grede stopinje,
križemsvet gazi po snegu.
- Posušeni strugi nismo hvaležni za to, kar je prej dajala.
- Bolečina je k joku nabrana
in včasih privre na oči.
- Skozi mesto kock in kvadrov
koraka samotni človek.
- Pred ogledalom nem stojim
in v tujca pred seboj strmim.

6. katere lastnosti predstavljajo naslednje osebe ali kraji:

Tartif -	pepelka -
Othello -	Atene -
Adonis -	Judež -

7. Razložite naslednje znane parafraze in napišite, od kod njihov pomen:

Tantalove muke -
Damoklejev meč -
Kolumbovo jajce -